

स्थलेरुहा स्त्री स्थले रोहति रुह-क अलुक्० । १४त-
कपाय्याम् १४ग्राहके च राजनि० ।

स्थलेशय पु० स्थले शेते शी-चच् अलुक्० । बराहस्थ-
प्रभृती पशौ राजनि० । २स्थलशायिनि लि० ।

स्थवि पु० स्था कि वेनेत्त्व । १तन्तुशये उज्ज्वलद्० । २स्थगे
१जङ्गमे च संक्षिप्त० ।

स्थविर न० स्था-किरच् स्ववादेशः । १शैलेये गम्भद्वये
राजनि० । २चतुर्ष्वं ब्रह्मण पु० हेमच० । ३स्थचले
४स्थरे लि० उणा० । ५४३ च लि० अमरः । ५महा-
श्यामयां स्त्री राजनि० ।

स्थविष्ठ लि० अतिशयेन स्थूलः दृढं बलमे गुणः । अतिदृढे
अमरः । ६यद्युन् स्थवीयानपि अविदृढे लि० स्थिवां डीप् ।

स्थाष्पु पु० स्था तु यथो० यत्वम् । १शिवे २शाखागुण्यहके
च अमरः ३शायुधभेदे पु० नीलक० । ४४३ लि० धरणि-
शिवस्य स्थापयन्त्यात्वे कारणसक्तं वामनपु० ४६४० ।
यथा "समुत्तिष्ठन् जगत्तथात् प्रजास्ताः सृष्टवानहम् ।
ततोऽहं ताः प्रजा दृष्ट्वा रक्षिता एव तेजसा । क्रोधेन
महता युक्ता लिङ्गसत्पाटय चाक्षिपम् । चतुर्दिगं से-
रयो मध्ये ऊर्ध्वं मेव यदा स्थितम् । तदाप्रभृति लोकेषु
स्थाणुरित्येव विश्रुतम्" ।

स्थाणुतीर्थ न० शैवे तीर्थभेदे वामनपु० १२४० ।

स्थाण्डिल पु० स्थाण्डिले गयिताऽण् । व्रतार्थे स्थण्डिले
गयितरि अमरः ।

स्थाण्वाश्रम पु० न० हृत० । हिमाचलस्थिते शिवस्य तपश्चरणा-
श्रमभेदे "स्थाण्वाश्रमं हेमवते जगाम" कुमारः ।

स्थाण्वीश्वर पु० शिवसिद्धभेदे "स्थाण्वीश्वर इति लोकेषु
पूजनीयो दिवौकसाम् । स्थाण्वीश्वरः स्थितो यस्मात् स्था-
ण्वीश्वरसत्तः स्रुतः" वामने ४२४० तन्नाडाख्यादिकम् ।
तत्र दृश्यम् ।

स्थान न० स्था-ल्युट् । १स्थितौ २सादृश्ये ३स्ववकाशे भेदि-
४सन्निवेशे ५वसतो हेमच० ६पुन्यसम्यो त्रिभा० ७भाजने
हृत्वा० दनिकटे ८व्याकरणोक्ते प्रसङ्ग आदिश्रुमानस्य
यथादेः कारणभूते रगादौ । ९० नीतिवेदितासुपचयाप-
चयडोने वास्यावस्थाने च अमरः । उपचयापचयौ च
अष्टवर्गशब्दोक्तस्य कष्यादेरेव भरतः । वसमिष लोकभेदः ।
सम्यग्भातनां स्वस्वधर्मावधारिणां जनानां लोकविशेषा-
त्कं स्थानस्य अग्निपुण्यं यथा "प्राजापत्यं ब्राह्मणानां
कृतं स्थानं क्रियावताम् । क्षत्रियाणां तथा चेन्द्रं

संधामेष्वनुवर्तिनाम् । गान्धर्वं शूद्रजातीनां परि-
चर्यानुकारिणाम् । अष्टाशीतिसहस्राणां यतीनामूह-
रेतसाम् । अत तेभान्तु यत् स्थानं तदेव सुखाश्रितम् ।
ब्रह्मर्षीणान्तु यत् स्थानं अतं तद्वत् वनौकसाम् । प्राजा-
पत्यं गृहस्थानां गृहधर्मावर्तिनाम् । न्यायिनान्तु
परं ब्रह्म योगिनामष्टतं कृतम् । एकान्तवादिनां ब्रह्म-
ध्यायिनां परमं पदम् । तामसमन्वतानि सुमहारौरव
रौरवम् । अक्षिपत्प्रवनं चोरं कान्तपत्न्यरोचिमतम् ।
वेदस्य निन्दकानान्तु यज्ञव्याघातकारिणाम् । स्थान-
मेतत् समाख्यातं स्वधर्मविनिवर्तिनाम्" श्रुतिनिष्ठाधि-
करणोक्ते ११क्रमे मीमां० । "स्थानं क्रमो योगवत्तं स-
माख्या पार्थसारथिः । १२ज्ञापके निषहस्थानमित्यादि ।
स्थानके न० स्थाद्ये क । स्थानशब्दार्थे । स्थाने कं जडमतम् ।
२स्थानवाले हेमच० ।

स्थानचञ्चला स्त्री स्थाने स्थितावपि चञ्चला । १वर्षरीहृष्टे
शब्दत्र० । अल्पवातेन चञ्चलत्वात्तथात्तयात्वम् ।

स्थानच्युत लि० स्थानात् अस्थानात् च्युनः । पदच्युते "स्थान-
स्थितस्य पद्मस्य मिले वरुणभास्करौ । स्थानच्युतस्य तस्यैव
लोदशोपशकारकौ" गरुडपु० ११५ अ० । स्थानभटा-
दयोऽयत्नम् । "स्थानस्थिताश्च पूज्यन्ते पूज्यन्ते च पद-
स्थिताः । स्थानभट्टा न पूज्यन्ते केशादन्ता मखा नराः"
गरुडपु० ११५ अ० ।

स्थानाध्यक्ष लि० स्थाने अध्यक्षः । स्थानरक्षके हेमच० ।

स्थानिक लि० स्थानेऽधिकृतः ठक् । स्थानाध्यक्षे हेमच० ।

स्थानिन् लि० स्थानमस्मात्ति रज्यत्वेन इति । १स्थानरज्यके
स्थानं प्रवक्तुः अस्यर्थे इति । व्याकरणात्ते आदिश्रु-
मानस्य यथादेः कारणे रगादौ "स्थानिवटादेशोऽनलि-
धाविति" पाणिनिः ।

स्थानीय न० स्थोयतेऽणिन् स्था-आधारे स्थनीयम् । १नगरे
अमरः । स्थानं सादृश्यं वामं दाऽहति स्थानस्येदम् वा
ह । २वामबोध्ये देशे ३शब्दशे ४स्थानसम्बन्धिनि च लि० ।
स्थाने अव्य० स्था-ने । १योग्यत्वे २सौचित्ये च "स्थाने
भवानेकनराधिपः सन्निति" रघुः । ३सत्ये ४सादृश्ये
५करणाद्ये च शब्दत्र० ।

स्थापत्र पु० स्थापतिरेव स्थाप्ये व्यञ् । १धनःपुररक्षक कञ्-
किप्रभृतौ अमरः । तस्य भावः प्रयत्नः । २स्थापतिधर्म न०

स्थापक लि० स्थापयति स्था-पिच्-मुक् एवल् यथाद-
स्थानसुचितं तथा निवेशके । स्थितिस्थापकः ।